

Medlemmer for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg) og for Aarhus Amts 1ste Valgfreds (Winther).

Ved den derpaa foretagne Afstemning forkastedes Afslutning af Forhandlingerne med 54 St. mod 28, og Forhandlingen blev saaledes gjenoptagen.

Berg: Jeg takker det ærede Thingsfleertal, fordi det har vist mig den Belvikke, at ville høre min nærmere Begrundelse af Forslaget under Nr. 43. Under mit Foredrag igaar om denne Sag lovede den meget ærede Ordfører mig, at han skulde nok komme med sine Indsigelser, og dette Løfte foranledigede mig til at udsætte at forlange Ordet igjen, indtil jeg havde hørt den ærede Ordførers Udtalelse. — Indfrielsen af hans Løfte. — Dette er nu skeet, og jeg kan da gaae til det ingenlunde lette Arbejde, som „Magterne“ i denne Sal. have beredt mig over for dette Forslag, thi det er ikke blot den ærede Ordfører, men ogsaa det meget store Parti i Finantsudvalget og hans store Parti her i Salen og den meget agtede Minister personlig og den hele Regjering, kort sagt disse forskjellige ingenlunde Saa, men vist svarere for Mange, der i dette Punkt er den ærede Ordførers Tilhængere, som jeg er nødt til at optræde imod. Jeg skal begynde med at udtale mig om det Hovedforedrag, som vi igaar have hørt fra den høitagtede Minister i denne Sag, og som kun i enkelte Punkter blev nærmere belyst ved hans Foredrag idag, medens hiint iøvrigt giver den egentlige Fremstilling af hans Grunde imod Forslaget. Hvad angaaer det Spørgsmaal, som gjentagende er blevet behandlet af den meget agtede Minister i hans Udtalelser om Forhandlingen af mit Forslag i Finantsudvalget, skal jeg kun sige, at Forslaget har foreligget for Finantsudvalget tidligt nok, men at Sagen i sin Almindelighed ganske vist har en saa bekendt Charakter, at Finantsudvalgets Medlemmer vist meget let kunde bestemme sig for og imod, og dette har vel foranlediget, at man ikke er kommen dybere ind paa Realiteten, hvortil der iøvrigt var Leilighed nok. Men skulde

Finantsudvalget i den Henseende havde handlet galt, saa troer jeg ikke, det er den ærede Minister, som i den Henseende kan opfaste sig til Dommer; jeg troer, at det er Thinget, som vil have at gjøre Ansvar gjældende imod sit Udvalg. — Det Første, der møder som Modgrund mod mit Forslag, er, at man derved vilde ophæve den Retssubjectivitet, som nu skal være disse saakaldte Stiftelser tildeel. Det er jo den meget ærede Ministers Mening, at de have en særegen Stilling, en Slags hellig Stilling, beskyttet af visse Fundatser eller Lovbestemmelser, der ikke som andre Bestemmelser kunne omgjøres her paa almindelig Maade, men ligesom staae høiere og helligere og mere udenfor vor Behandling end andre Forhold, der ere undergivne Lovgivningen. Med Hensyn dertil skal jeg bemærke, at den sidste Fundats, der er udkommen angaaende Communitetet og Universitetet, er af 7de Mai 1788. Dersom man vil gjennemlæse denne Fundats, gad jeg nok vide, hvormange af dens Paragrapher man vil finde som endnu egentlig bestaaende. Den er bleven saaledes forandret ved Sædvane, af Administrationen, paa Grund af forandrede Tidsforhold og ved Rigsdagens Paavirkning, at der neppe er Meget tilbage; det skulde da være Bestemmelser som den, at Studenterne ikke maae drikke en Bolle Punsch nede paa Studenterforeningen, hvis de have nogen Skrædder- eller Skomagerregning ubetalt, eller den, at theologiske Candidater med næstbedste Charakter ikke maae søge Præsteembeder, der vare udover 300 Rd. — de fik saa rimelgvis slet intet —, og en Mængde andre lignende Bestemmelser. Ved selve Fundatsen i dens Almindelighed maa jeg endelig gøre opmærksom paa, at den er fremkommen paa en Tid, da Fordringen til Universitetet og Communitetet var en ganske anden, og da disse Stiftelser gjaldt for et større Danmark og væsentlig for et andet Land til, nemlig Norge. Factisk har de senere Tiders Udvikling ophævet de Bestemmelser i denne Fundats, som man kunde sige endnu bestaaer, og saa skulde man mene, at disse Statsinstituter, som nævnes i Finantsloven, vare af en saa urørlig Betskaffenhed, at en Lov af Rigsdagen ikke kunde forandre Noget ved Posteringen og Bestyrelsen